

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	954-01-3
Дата	25.01.2019 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

09.56
[Signature]

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от ПОДНС внасяме законопроект за изменение и допълнение на Закона за водите с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ**

(обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36 и 65 от 2006 г.; попр., бр. 66 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 35 и 80 от 2011 г., бр. 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 66 и 103 от 2013 г., бр. 26, 49, 53 и 98 от 2014 г., бр. 12, 14, 17, 58, 61, 95 и 101 от 2015 г., бр. 15, 51, 52 и 95 от 2016 г.; бр. 12, 58 и 96 от 2017 г. и бр. 55, 77, 98 и 103 от 2018 г.)

§ 1. В чл. 194 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 3, б. „в“ думите „пасищно отглеждане на селскостопански животни и аквакултури в съоръжения“ се заменят с „и пасищно отглеждане на селскостопански животни“.

2. В ал. 11:

а) в т. 4 думите „на ползване“ се заменят с „на водовземане и ползване“;

б) в т. 6, б. „б“ думите „и аквакултури“ се заличават.

§ 2. В чл. 194а се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „с изключение на случаите по ал. 5“.

2. Създава се ал. 5:

„(5) При водовземане от повърхностен воден обект с цел аквакултури и свързаните с тях дейности, когато водите се връщат в първоначалния водоизточник или в неговия водосбор, не е задължително монтирането на измервателни устройства по ал. 1, като за обем на водата, отчет при водовземането, се смята обемът, посочен в издаденото разрешително по чл. 44“.

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

С предложения Законопроект за изменение и допълнение на Закона за водите се правят промени в две основни насоки.

Едната промяна е свързана с отпадането на задължението за монтиране на измервателни устройства, които определят обема на отнетия при водовземането обем вода за аквакултури и свързаните с тях дейности.

При повечето действащи рибни стопанства няма предвидени условия и техническа възможност за монтиране на измервателни устройства, които да определят обема на отнетата при водовземането вода съгласно изискванията на действащия Закон за водите. Зоните, в които е възможно монтирането на такива устройства, често са извън територията на стопанствата, съответно опазването и достъпът до тях са силно затруднени и често невъзможни. Между точките на водовземане (измерване) и водоползване (местоположение на басейна) има възможност за нерегламентирано ползване на вода от трети лица, което води до финансови загуби за водоползвателя.

Топографското разположение на стопанствата в ниски равнинни части, в близост до реки или във високопланински терени, честото изместване на точката на водовземане от реки, поради промяна на коритото (течението) и дълбочината след наводнение или други природни бедствия, възпрепятстват правилното монтиране, функциониране и отчитане на измервателните устройства. Освен това при наводнения и други природни бедствия през рибните стопанства протича вода, която е технологично нежелана и не може да бъде спряна или отклонена от каналната мрежа и продължава да бъде измервана и отчитана от устройствата като използвана. Следва да се има предвид, че част от басейновите стопанства в периоди на наводнения се използват като резервоари за събиране на вода с цел предпазване от вредното въздействие на водите, но и в тези случаи събраната вода ще бъде измерена и отчетена от измервателните устройства като използвана и съответно ще подлежи на заплащане.

Следва да се има предвид, че в условията на проточност през басейните водата, отнета от водоизточника се възвръща в рамките на часове или дни, което означава, че реално използваният обем вода във всеки един момент е равен на вместимостта на басейните, а евентуално измерената вода би била в пъти повече, независимо че е възстановена. От друга страна голяма част от рибните стопанства използват многоводие през пролетния сезон за напълване на басейните и изпускат обратно във водоизточника водата с цел улов на рибата през есенния период на маловодие, с което на практика спомагат за баланса на речния отток през сезоните.

Независимо от въведеното със Закона за водите изискване за монтиране на измервателни устройства, липсва еднозначна нормативна уредба за вида и изискванията към тях и за начина, по който те се монтират и отчитат.

Монтирането на измервателните устройства от малките рибопроизводители представлява сериозна финансова и административна тежест за тях и е сред основните мотиви за преустановяване на дейността им. По данни на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури малките рибопроизводители са около 80 процента от регистрираните, т. е. процентът на засегнатите е много висок. Невъзможността малките производители да прилагат разпоредбите на Закона за водите относно измервателните устройства създава предпоставки за намаляване на интереса към производство на аквакултури и свързаните с тях дейности, както и до намаляване на инвестициите в тях. Това от своя страна води до неизпълнение на мерките и индикаторите, приети от Министерския съвет в Националния многогодишен стратегически план за развитие на

аквакултурата 2014-2020, както и на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 по отношение на инвестициите в аквакултури.

Другата основна промяна в проекта е свързана с премахването на таксата за замърсяване от дифузни източници за аквакултури в съоръжения и на таксата, която се дължи в случаите на водовземане от воден обект за аквакултури.

Действащата разпоредба на чл. 194, ал. 11, т. 4 се тълкува от басейновите дирекции като основание за освобождаване от такси на производители, които имат разрешителни, издадени само по реда на чл. 46, т. е от производители, които използват плаващи съоръжения за аквакултура. В същото време, независимо че извършват същите дейности, лицата, които имат издадени разрешителни по чл. 44 не са освободени от заплащането на такса. По този начин действащите разпоредби на Закона за водите в частта аквакултури и свързаните с тях дейности създават неравнопоставеност между субектите, извършващи дейност в сектора и поставят част от производителите на аквакултури в по-благоприятна конкурентна среда.

Предлаганото изменение в чл. 194, ал. 11, т. 4 цели да бъде премахнато съществуващото противоречие и правната норма да бъде съобразена с един от основните принципи, залегнал в чл. 8, ал. 2 от Закона за водите - за създаване на еднакви правни условия за стопанска дейност на всички граждани и юридически лица. В Европейския съюз съществуват практики на незаплащане на използваната вода с цел аквакултура от държави членки, както и съседни на България държави, нечленувачи в съюза, но експортиращи риба и рибни продукти на българския пазар. По данни на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури в редица европейски държави като Хърватска, Чехия, Естония, Малта, Полша, Румъния, Гърция и Турция не се изискват такси за използване на вода за аквакултурна дейност.

Съгласно статистическите данни на ИАРА, производството на риба в Република България значително намалява и се увеличава броят на неработещите стопанства, като една от основните причини е увеличената административна и финансова тежест за производителите, която води до оскъпяване на произвеждания продукт и до неговата неконкурентноспособност.

От друга страна съществуващата в момента негативна тенденция за намаляване на производство на риба от аквакултура като цяло увеличава натиска върху популациите включително и от браконьерска дейност, което се отразява негативно върху биологичното разнообразие. Аквакултурната дейност може да се смята като екологична дейност. Една част от стопанствата отглеждат биологично застрашени в различна степен видове, част от които се разселват обратно в природата, което при спиране на тяхната дейност ще се отрази негативно на биологичното разнообразие и популацията на видовете.

Приемането на предложените изменения в Закона за водите няма да доведе до разходи за бюджета, но ще бъдат намалени приходите от такси за аквакултури, отглеждани в съоръжения, които приблизително са в размер от 200 000 до 250 000 лв. Същевременно приемането на предложените изменения ще доведе до увеличаване на приходите от данъци и осигуровки на лицата, заети в производството на аквакултури и свързаните с тях дейности приблизително с над 3 500 000 лв., както и до допълнителни приходи за държавния бюджет, свързани със съпътстващото производство, обслужващо сектора.

В заключение ползите за държавния бюджет от приемането на предложените законодателни промени значително ще надвишат евентуалните негативи от намаляването на приходите от такси за аквакултури и свързаните с тях дейности.

Считаме, че предлаганите законодателни промени ще се отразят благоприятно върху производството на риба от аквакултура и на свързаните с него дейности, ще се увеличи консумацията на прясна риба, произведена в България, което ще се отрази благоприятно на здравния статус на населението.

ВНОСИТЕЛИ/И/:

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

I. Основания за законодателната инициатива

1. През последните три години се наблюдава тенденция на намаляване на производството на сладководна риба в Република България, липса на суровина за рибопреработвателната промишленост и все по-намаляващ дял на преработената сладководна риба, което по данни от лицата, извършващи дейност по производство на аквакултури се дължи на проблеми в нормативната уредба в сектора и по-конкретно в Закона за водите.
2. Проблемите в нормативната уредба водят до спиране на производствената дейност на голям брой ферми от басейнов тип. Подобни ферми извършват основно развъдна дейност и обикновено са производители на риба за доотглеждане (млади риби), поради което спирането на дейността им застрашава целия сектор на рибопроизводството. Това от друга страна води до увеличаване вноса на оплоден хайвер и риба за доотглеждане, което носи риск от пренасяне на заболявания с пагубни последици за сектора.
3. Наблюдава се отрицателно търговско салдо на рибата и рибните продукти в Република България. Тенденцията е за увеличаване на вноса на риба от трети страни и доставката на риба от държави-членки на Европейския съюз, което значително превъзхожда дела на продажбата на произведена в страната риба.
4. Невъзможността малките производители да прилагат предложените за изменение разпоредби на Закона за водите създава предпоставки за намаляване на интереса към производство на аквакултури и свързаните с тях дейности, както и до намаляване на инвестициите в тях. Това от своя страна води до неизпълнение на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 по отношение на инвестициите в аквакултури и съответно до ниска конкурентоспособност на сектора.
5. Действащите разпоредби на Закона за водите в частта аквакултури и свързаните с тях дейности създават неравнопоставеност между субектите, извършващи дейност в сектора и поставят част от производителите на аквакултури в по-благоприятна конкурентна среда.

II. Заинтересовани групи:

1. Рибопроизводители, които използват басейнов тип стопанства и произвеждат пъстървови, шаранови и есетрови риби.
2. Производители, които използват риби за доотглеждане от стопанствата по т. 1.
3. Преработватели на риба от аквакултура.
4. Работещи в сектора лица и специалисти.

III. Анализ на разходи и ползи.

1. Приемането на предложените изменения в Закона за водите няма да доведе до разходи за бюджета, но ще бъдат намалени приходите от такси за аквакултури, отглеждани в съоръжения, които приблизително са в размер от 200 000 до 250 000 лв.

2. Приемането на предложените изменения в Закона за водите ще доведе до увеличаване на приходите от данъци и осигуровки на лицата, заети в производството на аквакултури и свързаните с тях дейности приблизително с над 3 500 000 лв., както и до допълнителни приходи за държавния бюджет, свързани със съпътстващото производство, обслужващо сектора.

В заключение ползите за държавния бюджет от приемането на предложените законодателни промени значително ще надвишат евентуалните негативи от намаляването на приходите от такси за аквакултури и свързаните с тях дейности.

3. С приемането на предложените промени ще се стимулира производството на риба от аквакултури. Това ще намали натиска върху популациите, включително и от браконьерска дейност, което ще се отрази позитивно на биологичното разнообразие, развитието на естествените водни екосистеми и екологичното равновесие.

IV. Административна тежест и структурни промени.

1. С предложените изменения и допълнения на Закона за водите се облекчава регулаторната среда и се намалява административната и финансовата тежест за бизнеса.
2. Предложените промени не водят до закриване, сливане или създаване на нови административни структури.

V. Въздействие върху нормативната уредба

Предложените нормативни промени не водят до изменения в други закони.